

Bokslutsrapport 2019

Verksamhetens resultat 184 mkr

Budget 197 mkr

Resultat enligt balanskravet 207 mkr

Budget 172 mkr

Årets resultat efter finansiella poster 864 mkr

Budget 172 mkr

Bokslutsrapporten är en första presentation av bokslutet utifrån ett övergripande finansiellt perspektiv. I årsredovisningen, som fastställs av regionfullmäktige i april 2020, finns redovisning av hur regionen uppfyllt de mål och uppdrag som beslutades i regionplan 2019-2021 samt verksamhetsredovisning och fördjudad ekonomisk analys.

Riksdagen har beslutat om en ny redovisningslag från 2019. Enligt den nya lagen ska finansiella placeringar marknadsvärderas och orealiserade vinster och förluster redovisas. Marknadsvärderingen får konsekvenser i jämförelse med tidigare år och kan ge stora fluktuationer under året i takt med börsens svängningar. Nya resultatnivåer i resultaträkningen benämnda "verksamhetens resultat" och "resultat efter finansiella poster" har tillkommit. Detta innebär att det nu finns flera resultatnivåer att följa. Syftet att införa "verksamhetens resultat" är att tydliggöra den ekonomiska effekten av den löpande verksamheten.

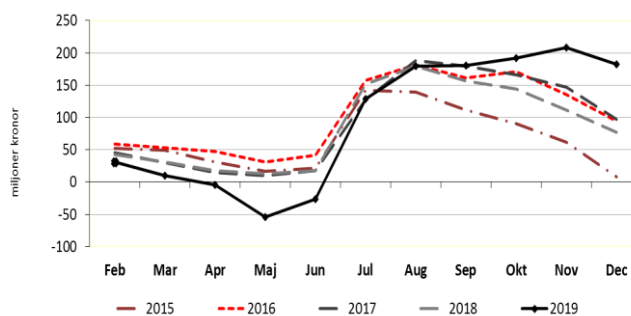
Sammanfattande bedömning

Med ett balanskravsresultat på 207 miljoner kronor och en förbättrad soliditet uppfyller regionen de finansiella målen i regionplanen för 2019. Resultatet enligt balanskravet uppgår till 2,4 procent av skatter och statsbidrag, vilket innebär att regionen når upp till det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning på 2 procent.

Fortsatta obalanser finns på förvaltningsnivå. Några förvaltningar redovisar underskott 2019, främst Västmanlands sjukhus som uppvisar ett resultat på -318 miljoner kronor.

Utvecklingen av verksamhetens resultat under de senaste fem åren framgår av diagrammet nedan. Kurvan för 2019 avviker från tidigare års trend, framför allt till följd av intäkter för riktade statsbidrag (främst Kömiljarden).

Verksamhetens resultat (resultat före finansnetto) 2015-2019

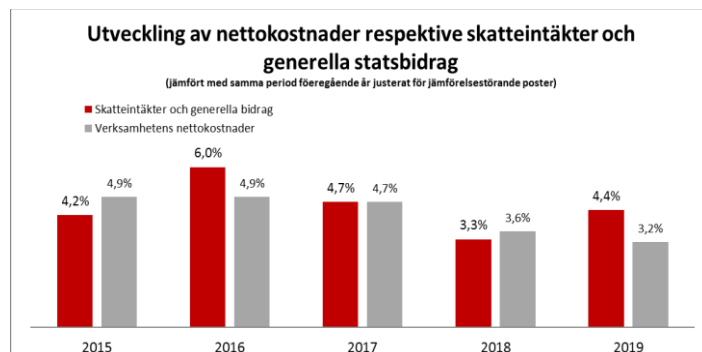

Att regionen, trots ett samlat underskott i förvaltningarna, har ett resultat på verksamhetsnivå på 184 miljoner kronor, beror främst på högre statsbidrag än budgeterat samt överskott i anslaget till regionstyrelsens förfogande. Se tabell, sidan 2 "Analys av budgetavvikelser".

Enligt den nya redovisningslagen ska finansiella placeringar marknadsvärderas, vilket innebär att såväl orealiserade vinster som förluster påverkar resultatet efter finansiella poster. Kraftig värdestegring i regionens pensionsportfölj under 2019 bidrog till höga orealiserade vinster och därmed höga finansiella intäkter. Årets resultat efter finansiella poster uppgår till 864 miljoner kronor.

Den ekonomiska ställningen förbättrades i och med det positiva resultatet, bland annat genom förbättrad soliditet, samt förbättrad relation mellan placerade pensionsmedel och den totala låneskulden. Den totala låneskulden reducerades med 50 miljoner kronor under året till 250 miljoner kronor.

Nettokostnadsutvecklingen för helåret var 3,2 procent (se diagrammet nedan). Det är den lägsta takten på flera år.

Resultatanalys verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat, 184 miljoner kronor, blev drygt 50 miljoner kronor bättre än den senast prognosen från november på 135 miljoner kronor. Förbättrat resultat för förvaltningarna med knappt 25 miljoner kronor, är en av orsakerna.

Kostnads- och intäktsutveckling

Jämfört med föregående år har verksamhetens intäkter ökat med 160 miljoner kronor, vilka i huvudsak utgörs av erhållna bidrag på 129 miljoner kronor, där riktade statsbidrag uppgår till 105 miljoner. Trafikintäkterna har ökat med 9 miljoner kronor. Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar har ökat med 418 miljoner kronor (4,3%).

Den totala arbetade tiden har inklusive tillkommande verksamhet i Fagersta ökat med 1,7 procent jämfört med 2018 (ökningstakten 2,3 procent 2018). Personalkostnaderna har ökat med 149 miljoner kronor (+3,8 procent) och pensionskostnaderna med 34 miljoner kronor (+4,8 procent). Köp från bemanningsföretag har ökat med 7,7 miljoner kronor (+3,3 procent) trots att det, i den arbetade tiden för inhyrd personal, syns en minskning med 4%. Sjukskötersketimmarna minskar medan läkartimmarna ökar något, vilket gör att den totala kostnaden för inhyrd personal ökar.

Analys av budgetavvikelser verksamhetens resultat

Den negativa avvikelser (-13 miljoner kronor) mot budgeterat resultat (197 miljoner kronor) förklaras av:

Avvikelse från verksamhetens budget i 2019 års resultat Belopp i mkr

Årets budgeterade resultat	197	
Positiva avvikelser	248	
Negativa avvikelser	-261	
Verksamhetens resultat 2019	184	
	Positiva avvikelser	Negativa avvikelser
Förvaltningarnas resultat		-261
Skatteintäkter	39	
Generella statsbidrag och utjämnning	6	
Övriga gemensamma kostnader och intäkter	204	
Totala avvikelser	248	-261

Förvaltningarnas resultat är -261 miljoner kronor (-273 miljoner kronor 2018). Västmanlands sjukhus har ett underskott på 318 miljoner kronor. Underskottets mot budget har minskat något jämfört med föregående år. En bidragande orsak är att förvaltningen erhöll 70 miljoner kronor avseende statsbidraget *En ny, uppdaterad kömiljard 2019*. Primärvård, psykiatri och habilitering redovisar ett underskott 2019 på 38 miljoner kronor. Regionkontoret har ett överskott på 87 miljoner kronor, Kollektivtrafiknämnden +10 miljoner kronor och Hjälpmedelscentrum +2 miljoner kronor. Övriga verksamheter inom regionen redovisar ett samlat underskott på 4 miljoner kronor, se tabell nedan.

Förvaltning miljoner kronor	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Västmanlands sjukhus	-318,3	-329,4
Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhet	-37,5	-4,5
varav Primärvård	-18,0	0,9
Kollektivtrafiknämnden	10,3	9,0
Hjälpmedelsnämnden	1,6	1,6
Verksamhet och ledningsstöd	-5,9	-7,8
varav Fastighet	-11,4	-8,6
Patientmat	6,8	3,2
Regionkontoret	87,4	59,4
Vårdval	23,7	2,8
Politisk verksamhet och Patientnämndens kansli	1,8	-1,5
Finansiering*	444,2	350,6
Verksamhetens resultat	183,6	77,4

*Posten "finansiering" utgörs av regionens gemensamma kostnader och intäkter, som 2019 består av: budgeterat resultat (+197 mkr), avvikelse skatteintäkter (+39 mkr), avvikelse statsbidrag och utjämnning (+6 mkr), övriga gemensamma kostnader och intäkter +204 mkr (varav statsbidrag +155 mkr och överskott i regionstyrelsens anslag +25 mkr).

Skatteintäkter och generella statsbidrag är 45 miljoner kronor bättre än budget.

Avvikelsen för övriga gemensamma kostnader och intäkter uppgår till 204 miljoner kronor. Överskottet beror främst på högre riktade statsbidrag än budgeterat samt outnyttjade medel inom anslaget till styrelsens förfogande.

Resultatanalys – årets resultat efter finansiella poster

Årets resultat efter finansiella poster, 864 miljoner kronor, blev knappt 100 miljoner kronor bättre än den senaste prognosen från november på 768 miljoner kronor. Det beror på att finansnettot, inklusive realiserade vinster och förluster, har förbättrats ytterligare under december. Realiserade vinster och förluster budgeterades inte.

BOKSLUT DECEMBER 2019

Resultaträkning					
<i>Belopp i mkr</i>	Bokslut 2018		Bokslut	Budget	Prognos
	Bokslut 2019	justerad	2018	2019	nov
Verksamhetens intäkter	1 787	1 627	1 627	1 637	1 775
Verksamhetens kostnader	-9 900	-9 497	-9 497	-9 706	-9 912
Avskrivningar	-318	-303	-303	-305	-325
Verksamhetens nettokostnader	-8 431	-8 173	-8 173	-8 374	-8 462
Skatteintäkter	6 513	6 291	6 291	6 475	6 505
Generella statsbidrag och utjämning	2 101	1 960	1 960	2 096	2 092
Verksamhetens resultat	184	77	77	197	135
Finansiella intäkter	1 020	508	242	94	963
<i>varav realiserade vinster (verkligt värde)</i>	923	266			813
Finansiella kostnader	-340	-581	-104	-118	-330
<i>varav realiserade förluster (verkligt värde)</i>	-216	-477			-205
Resultat efter finansiella poster	864	4	215	172	768
Resultat enligt balanskravet	207	215	215	172	160

Soliditet

Till följd av det positiva resultatet förbättrades den långsiktiga betalningsförmågan (soliditeten) under året, från 36 procent (justerad för ny redovisningslag) till 41 procent. Även soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser förbättrades, från -12 procent (justerad för ny redovisningslag) procent till 0 procent.

Likviditet

Låneskulden vid årets slut uppgår till 250 miljoner kronor. I början på året löstes lån på totalt 50 miljoner kronor och upplåning sker i stället via checkräkningskrediten. Det positiva resultatet och lägre investeringar än planerat gjorde att amortering på låneskulden var möjlig. Den sista december var låneskulsräntan i genomsnitt 0,7 procent.

Investeringar

Investeringarna uppgår till 393 miljoner kronor för helåret. Av dessa avser 200 miljoner kronor byggnadsinvesteringar. Utfallet är väsentligt lägre än budgeterat belopp på totalt 530 miljoner kronor, varav 318 miljoner kronor avsåg byggnadsinvesteringar. Orsaken är att vissa större projekt har försejats samt ett lägre utfall avseende reinvesteringar och outnyttjade oförutsedda medel.

Pensionsskuld och pensionsmedelsförvaltning

Den samlade pensionsskulden uppgick vid slutet av året till drygt 7,2 miljarder kronor. De förvaldade pensionsmedlens marknadsvärde ökade med 1 miljard till 5,3 miljarder kronor under året. 2019 var ett exceptionellt bra börsår och ökningen förklaras främst av återhämtning på börsen från ett

sämre 2018. Stockholmsbörsen ökade med 28,8 procent under året, vilket innebar att pensionsportföljens absoluta avkastning blev positiv. Värdeökningen på tillgångarna blev 18,3 procent. Det motsvarar 796,7 miljoner kronor och är förklaringen till att resultatet efter finansiella poster är högt.

Framtid

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) bedömer i Ekonomi Nytt, publicerad den 20 december, att prognosen om svag tillväxt samt försvagad arbetsmarknad under 2020 står sig. SKR räknar med att BNP kommer att öka med endast 0,8 procent 2020 och 1,7 procent 2021. Den viktigaste faktorn för regionernas skatteintäkter, utvecklingen av arbetade timmar, ser till och med ut att bli negativ under 2020, för att sedan öka svagt under kommande år.

Regionens ekonomiska förutsättningar för de kommande åren är utmanande. Regeringens förändrade system för kostnadsutjämning kommer att drabba Västmanland mer än andra län. Dämpad konjunkturutveckling innebär långsammare tillväxt av skatteintäkterna. Samtidigt medför de demografiska förändringarna en ökad efterfrågan av välfärd och därmed ett stigande kostnadstryck. Regionen har redan börjat kraftsamla för att säkra en långsiktig hållbar hälso- och sjukvård samt regional utveckling i Västmanland, bla genom kostnadsreduceringar, omorganisation med en gemensam organisation för hälso- och sjukvården samt översyn av all övrig organisation. Utveckling av arbetssätt och tjänster, omställning till "Nära vård" samt investering i nytt akutsjukhus är några av de viktigaste delarna i regionens arbete mot ökad effektivitet.